KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 23 lipca 2018 r.

Opinia do ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 24 stycznia 2018 r.

(druk nr 926)

I. Cel i przedmiot ustawy

W dniu 24 stycznia 2018 r. w Warszawie została podpisana Umowa między Rzecząpospolitą Polską a Mongolią o zabezpieczeniu społecznym. Z uwagi na zakres uregulowań Umowy oraz brzmienie art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP – sprawy, których materia jest uregulowana ustawowo, podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Wejście w życie Umowy nie będzie wymagało wprowadzenia zmian w polskim ustawodawstwie. Wymogiem niezbędnym jest zawarcie przez Strony Porozumienia Administracyjnego w sprawie stosowania Umowy. Porozumienie zostało podpisane wraz z Umową.

Ustawa przyjęta przez Sejm w dniu 20 lipca 2018 r. wyraża zgodę na dokonanie ratyfikacji tej Umowy przez Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dotychczas nie było regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego pomiędzy Polską a Mongolią. Umowa stwarza podstawę dla współpracy i daje gwarancję ochrony ubezpieczeniowej dla obywateli polskich zamieszkałych lub pracujących w Mongolii tj. pracowników, osób pracujących na własny rachunek, w tym rolników i domowników, ubezpieczonych każdej ze Stron Umowy oraz osób wywodzących swe prawa od tych ubezpieczonych.

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. 22 694-94-01, fax 22 694-91-06, e-mail: Bozena.Langner@senat.gov.pl

Umowa realizuje standardy międzynarodowe w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, a jej uregulowania zostały oparte na podstawowych zasadach koordynacji systemów:

– równego traktowania (postanowienia dotyczące praw i obowiązków wynikających z ustawodawstwa drugiej strony stosuje się na tych samych warunkach w stosunku do obywateli obu Stron Umowy),

– sumowania okresów ubezpieczenia (nabytych pod działaniem ustawodawstwa jednej lub drugiej Strony, wymaganych do nabycia, zachowania, a także obliczania wymiaru świadczenia),

– zachowania praw nabytych (tj. transferu świadczeń, świadczenia pieniężne nabyte na podstawie prawa jednej strony, nie mogą być zmniejszane, zmienione, zawieszane, a także wstrzymane z powodu miejsca zamieszkania uprawnionego na terytorium drugiej Strony).

Zakres przedmiotowy Umowy obejmuje: zasiłki dla bezrobotnych i świadczenia pieniężne z ubezpieczeń społecznych oraz z ubezpieczenia społecznego rolników jak: świadczenia pieniężne z tytułu choroby i macierzyństwa, emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz zasiłki pogrzebowe.

Umowa respektuje generalną zasadę podlegania ustawodawstwu wyłącznie jednego państwa, ustawodawstwem właściwym jest ustawodawstwo państwa miejsca wykonywania pracy (lub wykonywania działalności). Składki na ubezpieczenie społeczne będą opłacane zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym dana osoba podlega ubezpieczeniu. Wyjątki od tej reguły dotyczą m. in. pracowników delegowanych, a także niektórych grup zawodowych i wynikają z charakteru wykonywanej pracy lub zawodu (jak np. podróżujący personel przedsiębiorstwa transportowego, linii lotniczej czy personel urzędów konsularnych).

Wejście w życie polsko-mongolskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym zapewnia polskim i mongolskim ubezpieczonym korzyści wynikające z wyeliminowania podwójnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu danego zatrudnienia lub całkowity brak ochrony ubezpieczeniowej z tytułu danego zatrudnienia. Możliwość uwzględniania (sumowania) okresów ubezpieczenia przebytych w Mongolii w celu ustalenia prawa i wysokości polskich świadczeń objętych zakresem Umowy (i odwrotnie) oraz możliwość transferu świadczeń w przypadku zamieszkania przez świadczeniobiorcę na terytorium

drugiej Strony oraz eliminacja podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych przyczynią się do współpracy gospodarczej obu krajów i mogą pozytywnie wpłynąć na decyzje polskich firm o podejmowaniu działalności gospodarczej i usługowej na rynku mongolskim.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2589) pochodził z przedłożenia rządowego i był przedmiotem prac sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Spraw Zagranicznych. Komisje w swoim sprawozdaniu wnosiły o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk sejmowy nr 2752). Drugie czytanie odbyło się na 67. posiedzeniu Sejmu. Na tym samym posiedzeniu, w dniu 20 lipca 2018 r., Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu zawartym w przedłożeniu.

Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych.

Bożena Langner
Główny legislator